

KINNITATUD
07.12.2007 määrus nr 47

MUUDETUD
25.09.2009 määrus nr 96
28.11.2008 määrus nr 71
21.12.2007 määrus nr 50

Haapsalu linna arengukava 2009–2013

(MUUDETUD 28.11.2008 määrusega nr 71)

SISUKORD

1. ARENGUKAVA KOOSTAMINE JA KOKKUVÕTE	3
2. OLUKORRA ANALÜÜS	4
2.1 Haapsalu linna lühiülevaade	4
2.2. Valdcondade iseloomustus ja omavahelised mõjud	5
2.2.1. Looduskeskkond	5
2.2.2. Majanduskeskkond	5
2.2.3. Elukeskkond.....	6
2.2.4. Tehiskeskond	6
3. HAAPSALU LINNA TUGEVUSED, NÕRKUSED, OHUD JA MUUTUSVAJADUS	7
3.1. Looduskeskkond	7
3.2. Majanduskeskkond	8
3.3. Elukeskkond.....	9
3.3.1. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid.....	9
3.3.2. Kultuur ja sport	11
3.3.3. Haridus ja noorsootöö	13
3.4. Tehiskeskond	14
4. HAAPSALU ARENGUVISIOON JA VALDKONDADE EESMÄRGID AASTAKS 2015	17
4.1. Haapsalu visioon aastal 2015	17
4.2. Valdcondade eesmärgid.....	18
4.2.1. Looduskeskkond	18
4.2.2. Majanduskeskkond	18
4.2.3. Elukeskkond.....	18
4.2.4. Tehiskeskond	19
4.2.5. Kohaliku omavalitsuse organisatsioon	19
STRATEEGILISED VALIKUD – VALITUD	19
VALDKONDADE ARENGUSUUNAD AASTATEKS 2009-2013	19
5.1. Arengusuundade valikud	19
5.2. Arendusvaldkonnad	20
5.2.1. Looduskeskkond	20
5.2.2. Majanduskeskkond	21
5.2.3. Elukeskkond.....	22
5.2.4. Tehiskeskond	29
5.2.5. Kohaliku omavalitsuse organisatsioon.....	32
6. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA RAHASTAMINE	33
7. SEIRE JA TAGASISIDE	34

Lisad

LISA 1	Haapsalu linna arengukava tegevusplaan aastateks 2009-2013
LISA 2	Haapsalu linna investeringute kava aastateks 2009-2013
LISA 3	Valdkondade strateegilistele eesmärkidele seatud mõõdikud ja kriteeriumid

1. ARENGUKAVA KOOSTAMINE JA KOKKUVÕTE

Käesolev arengukava on koostatud Haapsalu linnale aastateks 2009–2013 ning käsitleb Haapsalu linna kui terviklikku territooriumi, kogukonda ja kohalikku omavalitsusüksust. Arengukava koostamise eesmärgiks oli põhiliste arengusuundade valimine linna jätkusuutlikkuse tagamiseks ning linna kui terviku tulevikuseisundi saavutamiseks.

Haapsalu linna arengukava on koostatud Haapsalu linnavalitsuse ja ka teiste eluvaldkondade ning erialade spetsialistide koostöös. Arengukava koostati valdkonniti ja lähtuti teemadest, mis on olulised linna kui terviku juhtimiseks ja arendamiseks.

Nendeks valdkondadeks olid:

Looduskeskkond

Majanduskeskkond

Elukeskkond

Tehiskeskkond

Lisaks kajastab arengukava üks osa kohaliku omavalitsuse kui linna arengukava elluviimist juhtiva ja koordineeriva organisatsiooni arendamist.

Arengukava koosneb kahest erinevast, kuid üksteisega lahutamatuult seotud tasandist. Esiteks, hetkeolukorra iseloomustus ja analüüs; teiseks - visioon ja arengueesmärgid. Nende tasandite vahele jääb muutusvajadus ehk tegevused, mida on vaja teha, et jõuda soovitud olukorrani. Muutusvajaduste analüüsi tulemusena sündisid üldised arendussuunad erinevatele valdkondadele.

Looduskeskkond
Säilitada ja arendada looduskeskkonda

Majanduskeskkond
Aktiviseerida ja muuta enam konkurentsivõimeliseks majanduskeskkonda

Elukeskkond
Muuta täisväärtuslikuks ja turvaliseks elukeskkonda

Tehiskeskkond
Kaasajastada ja muuta jätkusuutlikuks tehiskeskkonda

Kohaliku omavalitsuse organisatsioon
Arendada ja muuta haldussuutlikumaks kohaliku omavalitsuse organisatsiooni

Arengukava tegevuskava ehk realisatsiooniplaan on samuti ehitatud üles valdkondlikult ning vastavalt valdkondlikele arengueesmärkidele. Iga tegevuse puhul on määratud selle iseloom, elluviimise maksumus, tegevuse aeg ning elluviimise eest

vastutaja ja võimalikud rahastamise allikad. Realisatsiooniplaan loob selge ja nähtava skeemi ressursivajadusest aastate kaupa ning on aluseks Haapsalu linna eelarvele. Haapsalu Linna arengukava 2009-2013 on kohaliku omavalitsuse tööd suunav strateegiline dokument, mis määrab ära ressursside võimalikult optimaalse kasutamise linna hüvanguks.

Haapsalu linna arengukava on kooskõlas linna üldplaneeringuga ning aluseks valdkondlikele arengukavadele.

2. OLUKORRA ANALÜÜS

2.1 Haapsalu linna lühiülevaade

Haapsalu asub Lääne maakonnas. Naabermaakondadeks on lõunas Pärnumaa, idas Raplamaa ja põhjas Harjumaa. Maakonna pindala on 2394 km², mis moodustab Eesti territooriumist 5,3%, sh jääb maakonda 237 saart.

Läänemaal on kaksteist omavalitsust: üksteist valda ja üks linn – Haapsalu. Haapsalu linn on iseseisev kohaliku omavalitsuse üksus ja Lääne maakonna keskus.

Haapsalu linn asub Haapsalu lahe lõunakaldal. Vanem osa linnast asub kahe oosiga poolsaarel, mis loode suunas jätkub neemede ja mandriga ühinenud laidude ahelikuna. Läänes kuuluvad linna piiridesse Paralepa rand ja Paralepa parkmets. Linna ümbritseb Ridala vald, mille osad Paralepa alevik läänes ja Uuemõisa alevik idas on linnaga praktiliselt kokku kasvanud. Tänapäevaks mahub kolmest küljest merega piiratud linn 10,59 ruutkilomeetri suurusele maatükile. Linnapiiri pikkus on 25 km, sellest moodustab merepiir 14 km.

1. jaanuari 2007. aasta seisuga elab Haapsalus 11 834 elanikku, viimasel viiel aastal on elanikkond vähenenud keskmiselt kiirusega 100 inimest aastas. 2007. aasta esimesel poolaastal on elanikkonna vähenemise tempo aeglustunud poole võrra.

Läänemaa ettevõtlusaktiivsus on Eesti keskmisest madalam, samas on mitmes valdkonnas tugevaid ettevõtteid – tekstiili- ja rõivatööstuses, toiduaine- ja mööblitööstuses, ehituses ja puidutööstuses. Haapsalu linnas on palju edukaid väikesi ja keskmisi ettevõtteid, samas on ülekaalus vähese materjalimahuga tootmine ja tootmine põhineb allhanketöödel.

Haapsalus tegutseb viis lasteaeda, kuus üldharidust andvat kooli, Tallinna Ülikooli regionaalne kolledž, Haapsalu linnaruumis on jõudsalt arenemas Haapsalu Kutsehariduskeskus. Linnas on kaks haiglat, millest üks on üle-eestilise teeninduspiirkonnaga taastusravi haigla. Linnas on mitmeid kaasaegseid spordirajatisi.

Haapsalu on tunnustust leidnud eeskätt vaikse suvituslinnana ning mudaravikuurordina. Oma madaluse tõttu soojeneb Haapsalu laht suviti rohkem kui teised Eesti ranniku lahed, merevee keskmine temperatuur suvel on +21 kraadi. Kuigi Haapsalus on õhuniiskus suurem kui sisemaal, peetakse Haapsalut kõige päikesepaistelisemaks kuurordiks. C.A. Hunniuse poolt kasutusele võetud Haapsalu muda on siia puhkama meelitanud nii Venemaa tsaari õukonda kui tuntud ühiskonnaelu tegelasi Põhjamaadest.

2.2. Valdcondade iseloomustus ja omavahelised mõjud

Haapsalu linna iseloomustamisel on lähtunud neljast erinevast keskkonnast, kus on välja toodud põhilised märksõnad, mis iseloomustavad Haapsalut kõige paremini. Lisaks on toodud seosed teiste valdkondadega.

2.2.1. Looduskeskkond

- Parkmets, kaunis loodus (2/3 linnast on loodusmaastik)
- Hea geograafiline asend (mere lähedus, Tallinna 100 km)
- Meri (ümbriseb linna kolmest küljest)
- Ravimuda kui looduslik tooraine
- Linn külgneb Silma looduskaitsealaga, lindude liigirikkus
- Roostikud kui lindude pesitsusalad
- Pikk ja liigendatud rannajoon
- Kvaliteetne põhjavesi
- Puhas õhk
- Pehme kliima

Mõjud teistele valdkondadele

- Looduskaitse paneb piiranguid tööstuse arendamiseks
- Looduskeskkond on tundlik reostusele
- Looduslikuks tooraineks on muda ja roog
- Looduskeskkond võimaldab arendada puhke- ja terviseturismi
- Puhas looduskeskkond loob kvaliteetse elukeskkonna
- Looduskeskkond võimaldab häid võimalusi liikumiseks ja sportimiseks linnas
- Meremuda kasutatakse taastusravi teenuste osutamisel

2.2.2. Majanduskeskkond

- Edukalt tegutsevad väikesed ja keskmised ettevõtted
- Vähese materjalimahuga tootmine
- Tugevad tekstiili- ja puidutööstuse traditsioonid
- Arenenud terviseturismi sektor (tervisekeskused)
- Arenenud puhketurismi sektor (söögi- ja ööbimiskohad, üritused)
- Suur turistide ja läbisõitjate arv, eriti suvel
- Sesoonsus puhkemajanduses
- Tugev konkurents toidu- ja esmatarbekaubanduses
- Integreeritud elu- ja töökeskkond (lühikesed vahemaad töö ja kodu vahel)
- Tööjõu vähesus
- Alg- ja põhiharidusega tööliste suur osakaal

Mõjud teistele valdkondadele

- Majanduskeskkond tagab inimeste toimetuleku
- Arenev ettevõtlus loob uusi töökohti
- Ulatuslik tööhõive vähendab sotsiaalkulutusi
- Ettevõtluse vähenemine suurendab töötust ja vähendab üldist heaolu
- Tasuvate töökohtade piiratus Haapsalus põhjustab tööjõulise elanikkonna lahkumist linnast
- Ettevõtluse tööjõu vajadus määrab ära kutsehariduse arengusuunad

- Ettevõtlus soodustab ravi- ja puhketurismi arengut
- Elujõuline ettevõtlus suurendab kogu linna konkurentsivõimet

2.2.3. Elukeskkond

- Optimaalne arv lasteaedasiid
- Mitmekesine haridusvõrk (üld-, eri-, kutse- ja kõrgharidus ning täiendkoolitus)
- Võimalusterohke huviharidusvõrk
- Mitmekesised sportimisvõimalused
- Pikaajalised kultuuriürituste traditsioonid
- Ajalooline taust ja rikkalik kultuuripärand
- Taastusravi keskused, haiglad
- Lai valik hoolekandeteenuseid
- Hoolekandeaotused täiskasvanutele ja lastele
- Munitsipaaleluasemete vähesus

Mõjud teistele valdkondadele

- Kvaliteetne ja turvaline elukeskkond kinnistab elanikkonda ja soodustab selle juurdekasvu
- Piisaval määral lasteaiakohti ja hea haridusvõrk toetab noorte perede elama asumist linna
- Linna ajalooline taust ja kultuuripärand mõjutab ja aitab arendada turismi
- Tervislik elukeskkond ja tervislikud eluviisid vähendavad haiguskulutusi ja soodustavad ettevõtlust
- Linna avalik sektor annab tööd paljudele linlastele
- Tööhõivet toetavad sotsiaalteenused aitavad töötutel naasta tööturule
- Kvaliteetse, kaasaegse elamispinna vähesus takistab noorte perede elama asumist Haapsallu.

2.2.4. Tehiskeskond

- Suurt osa linnast kattev kaugküttevõrk
- Kaasajastatud vee- ja kanalisatsioonivõrk
- Nõuetele mittevastav sadeveekanalisatsioon
- Heal tehnilisel tasemel elektrivõrk
- Amortiseerunud tänavad ja liiklussõlmed
- Ajalooline arhitektuur, atraktiivsed turismiobjektid
- Tegevuse lõpetanud raudteetransport
- Väikesadamad
- Suurt osa rannajoont kattev kaldakindlustus
- Valdavalt 20-30 aastat vanad avalikud hooned (koolimajad, lasteaiad, huvikoolid, kultuurikeskus, spordihoone jms)
- Valdavalt 30-40 aastat vanad paneelelamud
- Valdavalt 100 aastat vanad puitelamud
- Osaliselt amortiseerunud ettevõtlusrajatised

Mõjud teistele valdkondadele

- Aitab säilitada ja heakorrastada looduskeskkonda
- Mitmekesine infrastruktuur loob eeldusi ettevõtluse arenemiseks ja konkurentsivõime suurenemiseks

- Mitmekesised ja kaasajastatud liiklemis- ja transpordivõimalused loovad eeldusi nii elu kui ettevõtluskeskkonna kvaliteedi tõusuks
- Ajalooline arhitektuur ja atraktiivsed turismiobjektid loovad aluse turismiettevõtluse arenemiseks
- Heakorrastatud ja valgustatud tänavavõrk suurendab linna turvalisust
- Haridus-, kultuuri-, ravi- ja hoolekandeesutuste hoonete tehnilisest seisukorrast sõltub suuresti avalike teenuste kvaliteet ja elukeskkonna jätkusuutlikkus
- Eluasemete vähesus tekitab sotsiaalseid pingeid ning pärsib linnaelanike juurdekasvu
- Odavate üürikorterite vähesus võib tekitada kodutust
- Heakorrastatud tehniline infrastruktuur ja lai valik spordialajärgi loovad eeldusi tervislikuks elukeskkonnaks
- Kultuuripärandi säilitamine (puitarhitektuur, linnus) mõjutab elukeskkonda ja loob imago.

3. HAAPSALU LINNA TUGEVUSED, NÕRKUSED, OHUD JA MUUTUSVAJADUS

3.1. Looduskeskkond

TUGEVUSED

- Väike linn, mis geograafiliselt paikneb sügavalt merre ulatuval poolsaarel
- Mere mõjud kliimale ja pehme talv võimaldavad haljastuses kasutada külmõrnu taimeliike
- Valdavalt edela- ja läänetuuled toovad linna puhta mereõhu
- Linna lähedal asuvad tähtsad loodusobjektid (Matsalu ja Silma looduskaitsealad, Haapsalu laht ja laiud)
- Loodusliku ravimuda olemasolu
- Piisav põhjavee ressurss
- Linnas puuduvad suured keskkonda rikkuvad tööstusettevõtted
- 2/3 linna territooriumist moodustab loodusmaastik

NÕRKUSED

- Elanike keskkonnateadlikkus on madal, millest tulenevalt ei hoolita ümbritsevast loodusest ega elukeskkonnast
- Haapsalus puudub kvaliteetne supelrand, supelrandade infrastruktuur on vähe arenenud
- Meri pikkamööda taandub ja kasvab kinni
- Loodusmaastike potentsiaali puhkealadeks väljaarendamisel on vähe kasutatud
- Sagedased tormid ja kõrgvesi kahjustavad looduskeskkonda

OHUD

- Suurte tormide ja tormidega kaasnevate üleujutuste sagenemine
- Vetikate vohamise negatiivne mõju ravimudale
- Lahe tugev saastumine katastroofi tagajärjel
- Jätkuvalt läbi kesklinna kulgevad transiitveosed kahjustavad linnakeskkonda
- Mehhaniseeritud transpordiga metsas liiklemine rikub looduskeskkonda

- Keskkonnatarbijate jätkuvalt madal keskkonnateadlikkus ohustab loodus- ning elukeskkonda

MUUTUSVAJADUS

- Soosida loodussõbralikke liikumisvõimalusi rajades terviseradasid, jalgratta- ja rulluisuteid
- Korrastada olemasolevaid ning rajada uusi haljasalaid ja parke, võtta kasutusele uusi loodusmaastikke puhkealadena
- Haapsalu lahe muutusuuringute põhjal koostada edasine tegevuskava koostöös teiste omavalitsustega
- Propageerida järjepidevalt ökoloogilist ja tervislikku elulaadi
- Heakorrastada ja kaasajastada supelrannad
- Arendada Paralepa piirkonda
- Tõsta linnaelanike keskkonnateadlikkust, et kaitsta ja säästa loodus- ning elukeskkonda

3.2. Majanduskeskkond

TUGEVUSED

- Soodne geograafiline asend ja meri annavad võimaluse turismi arendamiseks
- Soodne asukoht pealinna suhtes soosib kinnisvaraturu arengut
- Välja arendatud ja kaasajastatud vee-, kanalisatsiooni- ning elektrivõrk võimaldab vee ja energiamahuka tootmise käivitamist (ka Haapsalu lähiumbruses)
- Traditsiooniliste ettevõtlusvaldkondade jätkusuutlikkus – puidu- ja tekstiilitööstuse ettevõtted on pika tegevusaja jooksul olnud konkurentsivõimelised nii sise- kui ka väliturul
- Hästi arenenud hotelli- ja puhkemajandus ning edukas turismihooaeg
- Linna lähipiirkondades (Uuemõisas ja Paralepas) on arenenud infrastruktuur ja olemas vabad maad tootmistevõime arendamiseks
- Hästi toimiv kutseõpe ja töötute ümberõpe
- Ettevõtluse inkubaatori loomine motiveerib ja arendab ettevõtlus keskkonda

NÕRKUSED

- Üleüldine tööjõupuudus ja olemasoleva liikuva tööjõu madal kvalifikatsioon
- Madalate palkadega seoses toimub tööjõu liikumine mujale, kus on kõrgemad palgad
- Avaliku sektori ja erasektori vähene koostöö tihiste probleemide lahendamisel
- Sesoonsus kaubanduses ja teenindussfääris pärsib suuremaid ja pikemaajalisi investeeringuid nimetatud sektorites
- Riikliku tähtsusega liiklussõlmed (tähtsamad maanteed, raudteed ja sadamad) ei asu linna vahetus läheduses
- Ettevõtete vähene aktiivsus ja ettevõtlus mõjutab konkurentsivõimet ning ettevõtete üldist taset
- Tööstuspiirkonna infrastruktuur pole piisavalt välja arenenud (juurdepääsuteed)
- Perspektiivikate ettevõtete väike juurdekasv
- Turismi- ja puhkemajanduses tegutsevate ettevõtete vahel puudub koostöö, tegevus on killustatud

- Linnale kuuluvate äripindade puudulik tehniline seisukord

OHUD

- Uute ettevõtete loomise aeglustumine näitab majandusliku aktiivsuse langust
- Puuduliku regionaalpoliitika tulemusena on oht kujuneda ääremaaks, millega võib kaasneda kõrvalejäämine riiklikest ja erainvesteeringutest
- Noorte ja ettevõtlike inimeste väljavool pidurdab ettevõtluse arengut
- Tööjõupuuduse kasv ohustab ettevõtete kolimist parema tööjõuvalikuga piirkondadesse
- Vähene ettevõtlikkus mõjutab ettevõtete konkurentsivõimet

MUUTUSVAJADUS

- Toetada tervise-, teenindus- ja turismisektori arengut
(MUUDETUD 25.09.2009 määrusega nr 96)
- Kasutada maksimaalselt kaasrahastamisega finantseerimisvõimalusi ettevõtluseks vajalike infrastruktuuride arendamiseks ning Haapsalu atraktiivsuse tõstmiseks
- Kaasata ettevõtted infrastruktuuri arendamisse
- Kaasata erakapital linna investeerimisprojektidesse
- Välja arendada olemasolevad ja uued ettevõtluspiirkonnad
- Optimeerida ja renoveerida linnale vajalikud elamis- ja äripinnad

3.3. Elukeskkond

Elu- ja sotsiaalkeskkond kui enim ressursse nõudev valdkond on jagatud erinevateks alamvaldkondadeks, et kirjeldada täpsemalt ühe või teise alamvaldkonna hetkeolukorda ning määratleda muutusvajadused.

3.3.1. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

TUGEVUSED

- Haapsalu Sotsiaalmaja kui elanikkonnale hoolekandeteenuseid osutav asutus
- Sotsiaalkorterid ja kodutute öömaja eluasemeteenuste osutamiseks
- Osutatavate sotsiaalteenuste mitmekesine valik (sotsiaalnõustamine, koduteenused, eluaseme-teenused, hooldamise ja rehabilitatsiooni võimaldamine erinevates hoolekandetasutustes jms)
- Riigiasutuste (hoolekandetasutused ja erikoolid) tihe võrk, täiendav toetus linnale
- Hea koostöö linnas tegutsevate ja hoolekandevalasteid teenuseid osutavate tegusate MTÜ-dega
- Maakonda teenindav aktiivravihaiгла ja vabariikliku tähtsusega taastusravi haigla
- Pikka aega toiminud ja hästi väljaarenenud perearstiteenus
- Hästi arenenud apteegivõrk
- Kolm sanatooriumi – tervisekeskust
- Mitmekesised tervisespordi võimalused (veekeskus, väga heal tasemel spordihooned, staadion, bowlingusaal, Paralepa parkmets, golfiväljak jms)
- Haapsalu linna koostöö tervislike linnade võrgustikku kuuluvate linnadega

NÕRKUSED

- Juhtumikorraldus kui sotsiaaltöö meetod on vähe kasutusel
- Puuduvad eriväljaõppega spetsialistid narkomaania, alkoholismi jm väga spetsiifiliste probleemidega tegelemiseks
- Puuduvad vene keelt kõnelevad erialaspetsialistid
- Kuna rahaline ressurss abivajajate toetamiseks on limiteeritud, siis sageli on osutatav abi vähe efektiivne ja üksnes leevendab probleeme
- Informatsioon tegelikest abivajajatest ja abivajaduse ulatusest on tihti ebapiisav
- Ennetavate tegevuste osakaal on väike, enamasti tegeletakse tagajärgedega
- Eluasemeteenuse osutamine on piiratud, sotsiaalkortereid on liiga vähe
- Haapsalu Sotsiaalmaja tegelik potentsiaal on osaliselt kasutamata; hoone on tugevasti amortiseerunud
- Sotsiaalsfääris tegutsevad mittetulundusühingud on sageli vähesuutlikud, tegijad väsivad, vabatahtlik töö sageli soikub
- Investeeringud on ebapiisavad haigla vastavusse viimiseks üldhaiglale kehtestatud nõuetega
- Eriarstide puudus, ülikooli lõpetanud ei tule Haapsallu
- Hooldusravivoodeid on haiglas ebapiisavalt
- Perearstide praksised on lubatust suuremad, inimeste pääs arstile haiguste kõrghooajal on raskendatud
- Terviseedendusetöö koolides ja elanikkonna hulgas on väheaktiivne, puudub keskne koordineerimine
- Tervisespordi võimalused on osadele lastele vähe kättesaadavad

OHUD

- Sotsiaaltoetusi ja –teenuseid taotlevate inimeste hulga suurenemine
- Ühe osa elanikkonna süvenev vaesumine, suurenev majanduslik kihistumine
- Kodutuse suurenemine ja üürivõlglaste osakaalu kasv
- Ravikindlustusega hõlmamata elanikkonna tervise pidev halvenemine
- Tööpuuduse kasv majanduslanguse korral
- Venekeelse elanikkonna sotsiaalse tõrjutuse süvenemine
- Ravikindlustusega hõlmamata isikute arvu järkjärguline suurenemine
- Eriarstiteenuste kättesaadavuse vähenemine seoses ravikindlustuse puudumisega ja teenuste eest tasumisega omaosaluse kehtestamisega
- Eriarstide vähenemise tõttu üldhaigla muutumine kohaliku tähtsusega haiglaks
- Ravimite pidev kallinemine suurendab koormust sotsiaaltoetustele
- Narkomaania levimine Haapsalu linna noorte hulgas

MUUTUSVAJADUS

- Viia läbi regulaarseid uuringuid abivajaduse ulatuse määratlemiseks
- Suurendada eluasemeteenuste osutamise võimalusi, laiendada erinevate eluasemeteenuste skaalat
- Võimaldada enam hoolekandeteenuseid eakatele ja puuetega inimestele
- Arendada ja mitmekesistada hoolekandeteenuseid lastele ja lastega peredele
- Arendada välja rehabilitatsiooniteenuseid väikese konkurentsivõimega elanikkonna gruppidele nende abistamiseks tööturule naasmisel

- Renoveerida ja tehniliselt kaasajastada Haapsalu Sotsiaalmaja hoone
- Suurendada ennetavate teenuste ja tegevuste osakaalu sotsiaaltöös
- Aidata kaasa sotsiaalvaldkonnas tegutsevate vabaihenduste suutlikkuse suurendamisele
- Parandada perearstiteenuse kättesaadavust
- Aidata kaasa haigla funktsionaalsuse parandamisele ja haiglahoone renoveerimisele
- Tõhustada terviseedenduslikku tööd linna koolides ja lasteaedades
- Võimaldada eriarstiabi ravikindlustusega hõlmamata isikutele
- Parandada koostööd hoolekande-, tervishoiu- ja haridustöötajate vahel
- Luua võimalusi noorte arstide tööleasumiseks linna

3.3.2. Kultuur ja sport

TUGEVUSED

- Traditsioonilised ja hea mainega kultuuriüritused
- Mitmekesine kultuuriasutuste võrk (kultuurikeskus, raamatukogu, muuseumid, piiskopilinnus, toomkirik, kuursaal, kunstigaleriid, Iloni Imedemaa jms)
- Tugevad ajaloolised sümbolid, rikkalik kultuuripärand, oma legend
- Tuntud loomeinimeste osalemine kohalikus kultuurielus
- Olemas on turismi arengukava
- Toimiv kultuuriturundus ja hea ühisturunduse kogemus
- Tugev järelkasv heal tasemel laste ja noorte loominguliste kollektiivide näol
- Haapsalu on aktsepteeritud kontserdipaik Tallinna piirkonna publikule
- Suur hulk erinevaid spordirajatisi, sh Tuksi spordibaas
- Spordirajatiste hooldamine korraldatud läbi OÜ
- Spordikooli kaudu tagatud stabiilne treeningtegevus, treenerite töö tasustamine ja sotsiaalsed garantiid
- Lai valik spordialasid ja –klubisid
- Linnavalitsus soodustab laste ja noorte sporditegevuse arendamist läbi tasuta spordibaaside kasutamise
- Osalemine liikumisharrastuse koostöölepingus

NÕRKUSED

- Ebapiisav koostöö erinevate kultuuritegijate ja –asjaliste vahel
- Ebapiisav kultuurielarve kultuurisündmuste vahendamiseks elanikkonnale
- Kultuuriürituste külastamine linlaste poolt on tagasihoidlik
- Haapsalule omase traditsioonilise käsitöökuse edasikandjaid jääb järjest vähemaks, noorte huvi tagasihoidlik
- Haapsalu rikkalikku kultuuriajalugu on linnakeskkonnas visuaalselt vähe jäädvustatud (mälestustahvlid, skulptuurid, monumendid jms)
- Kultuurikeskuse tehniline seisukord on ebarahuldav, remont veninud
- Piiskopilinnuse Väikese linnuse potentsiaal on kasutamata, siseruumid enamuses välja ehitamata ja puuduliku infrastruktuuriga, osaliselt avariiohtlikus seisundis
- Raudteejaama hoonetekompleksi ruumivõimalused on raudteemuuseumi arendamiseks suures osas kasutamata, siseruumid osaliselt remontimata, muuseumis ruumikitsikus

- Lasteraamatukogu hoone on amortiseerunud, ruumikitsikus
- Puuduvad sobivad ruumid kultuurihuviliste noorte isetegevuseks (bändid jms)
- Puuduvad ruumid uute püsiekspositsioonidega näitusesaalide avamiseks
- Ringijuhtide tasustamise süsteem puudulik
- Kultuurikollektiividel puudub suutlikkus lisarahastuse taotlemiseks fondidest ja erasektorist
- Klubide nõrk jätkusuutlikkus
- Treenerite vähesus ja olemasolevate lahkumine
- Suur erinevus riiklikult tasustatud pedagoogide ja treenerite palga vahel
- Kehtiv üleminekusüsteem spordikoolipõhiselt tegevuselt spordiklubipõhisele tegevusele on jätnud spordi arengu ooteseisundisse
- Majanduslikult vähekindlustatud perede laste jaoks puudub õppemaksu soodustuste süsteem
- Spordialade lõikes on spordibaaside tase ebaühtlane ja olemasolevad baasid on üle koormatud
- Puuduvad sportlikud suurüritused
- Tali- ja veealade harrastusvõimaluste vähesus, laste purjespordivõimalused on hääbumas
- Puuduvad kaasaegsed treeningtingimused pikkade traditsioonidega spordialadele Haapsalus (purjetamine, vehklemine, laskmine, maadlus, tennis, kergejõustik)
- Vähene orienteeritus tulemusspordile, vähe harrastajaid
- Spordiaktivistide ja eestvedajate vähesus

OHUD

- Oht on jääda üritustekalendri planeerimisel stampi
- Kultuuritarbimine ja huvitegevus võivad väheneda piletihindade kallinemise ja ruumide rendihindade tõusu tõttu
- Vaatamata võimaluste suurenemisele lisaraha taotlemiseks, halveneb jätkuvalt kultuuriasutuste tehniline olukord, sest lõhe tegelike vajaduste ja rahaliste vahendite vahel ei vähene
- Projektipõhiselt taotletava lisafinantseerimise ebastabiilsus pärsib kultuuriürituste kavandamist ja korraldamist
- Linnaelanikud ei väärtusta tervislikke eluviise, liikumist
- Spordiaktivistide ja eestvedajate vähesus
- Nn ühemeheklubide paljusus – eestvedaja lahkumisel kaob võimalus antud spordiala harrastada
- Paljude noorte tahtmatus midagi regulaarselt teha

MUUTUSVAJADUS

- Tugevdada koostööd erinevate kultuurivaldkondade vahel
- Tagada harrastus- ja loometegevuse jätkusuutlikkus ja tase toetuskeemide ja koolituste abil
- Säilitada ja propageerida Haapsalule omast pärandkultuuri
- Arendada merekultuuri
- Parandada kultuuriasutuste tehnilist seisukorda, püüda leida võimalusi ruumikitsikuse leevendamiseks
- Kasutada efektiivselt olemasolevaid ruume

- Toetada noorte isetegevust nende kultuurihuvi suurendamiseks, tagades seeläbi kultuuritarbijate järelkasv
- Suurendada elanikkonna kultuurihuvi
- Leida võimalusi sügis-talvise kultuurielu elavdamiseks
- Töötada välja ja rakendada ellu uus spordi arendamise mudel
- Treeningutingimuste parandamiseks ja treeninguruumide kasutamise koormuste ühtlustamiseks kaasajastada olemasolevad spordibaasid ning täiendada neid või luua uusi spordiplatse ja treeningbaase (universaalhall, tennisehall, vehklemissaal, lasketiir, jalgpalliväljak, võrkpalliväljak)
- Tuua Haapsallu tippspordiüritusi
- Propageerida tervislikke eluviise ja tõsta inimeste teadlikkust spordi vajalikkusest
- Tutvustada ja propageerida linnas pakutavaid sportimisvõimalusi
- Väärtustada treenerikutse
- Arendada laste ja noorte purjespordivõimalusi

3.3.3. Haridus ja noorsootöö

TUGEVUSED

- Toimiv üldhariduskoolide ja lasteaedade võrk
- Haapsalu Kutsehariduskeskus kutsehariduse andjana ja täiendkoolitajana
- Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledž kõrghariduse andjana
- Kvalifitseeritud õpetajate kaader enamikes linna koolides
- Kvaliteetsed õpetajate täiendkoolitused Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledžis
- Rootsi Rahvakool vabahariduse võimaldajana
- Hariduse nõustamiskeskuse olemasolu
- Koolid on liitunud e-kooliga
- Mitmekesised õppimisvõimalused puuetega lastele (Sanatoorne Internaatkool, toimetulekuja hooldusklassid)
- SA Lääne Eesti Kutseõpe koostöö koordineerijana koolide, ettevõtjate ja KOV vahel
- Gümnaasiumi lõpetajate head tulemused riigieksamite sooritamisel mitmel aastal järjest
- kolm huvikooli ja mitmekesine valik tasuta huviringe

NÕRKUSED

- Koolides õppetööd toetavate tugispetsialistide (koolisotsiaaltöötajad, psühholoogid, logopeedid) vähesus
- Vananev õpetajaskond, teatud aineõpetajate puudus, eripedagoogide vähesus
- Ühe osa õpetajaskonna vähene motiveeritus individuaalseks tööks õpilasega
- Osade õpilaste vähene motiveeritus õppetööle, tagajärjeks edasijõudmatus, põhjusega puudumised ja koolist väljalangemine
- Vene keelt kõnelevate pedagoogide ebapiisav riigikeele valdamine
- Õppe- ja huvitegevuse vähene integreeritus, süvaõppe võimaluste ebapiisav valik
- Ruumikitsikus koolides ja suured klassikomplektid
- Ruumikitsikus lasteaedades, lastesõimekohtade ebapiisavus
- Haridusasutused on amortiseerunud ja halvas ehituslikus seisukorras

- Koolide territooriumid ja tegevusväljakud vähe kompleksed, ei leia vajalikul määral rakendust kooli otstarbeks
- Lasteaedade mänguväljakud on lastele vähe atraktiivsed
- Koolides ja lasteaedades on vähe kaasaegseid õppevahendeid
- Haridusasutuste hooned ei ole kohandatud liikumispuuetega lastele õppimise võimaldamiseks
- Suur palkade erinevus riiklikult tasustatud ja kohaliku omavalitsuse palgal olevate pedagoogide (lasteaiad, huvikoolid) vahel
- Linna osade haridusasutuste hoolekogud on passiivsed ja hoolekogu rollist vähe teadlikud
- Hariduselu strateegiline juhtimine on ebastabiilne nii koolides kui linnavalitsuses
- Koostöö kodu ja kooli vahel ei ole piisav, suur hulk lapsevanemaid on passiivsed koolis toimuva suhtes
- Koostöö erinevate haridus-, terviseasutuste ja linnavalitsuse vahel ei ole piisav
- Olemasolev noorsootöövõrgustik on killustunud ja tegevuste koordineerimine on ebapiisav
- Lastel ja noortel on vähe võimalusi aktiivseks vaba aja veetmiseks ja tööks suvisel koolivaheajal
- Noorte algatuse puudus noorsootöös

OHUD

- Laste arvu langus võib vähendada koolide jätkusuutlikkust ja pärssida kvaliteeti
- Sotsiaalsete probleemide jätkuv süvenemine suurendab kihistumist õpilaste hulgas
- Riikliku toetuse puudumine ja ebapiisavad vahendid noorsootööle ning huviharidusele kohalikul tasandil pärssivad noorsootöö korraldamist

MUUTUSVAJADUS

- Arendada terviklikult välja õppimist ja õpetamist toetavad tugistruktuurid
- Kindlustada haridusasutused kvalifitseeritud õpetajaskonnaga, luua võimalused noorte õpetajate tööleasumiseks
- Luua lastele mitmekesised õppimisvõimalused ja arengutingimused
- Täiustada ja muuta tulemuslikumaks linna hariduselu juhtimine igal tasandil
- Parandada haridusasutuste õpi- ja töökeskkonda hoonete ja territooriumite kaasajastamise kaudu
- Varustada koolid kaasaegsete õppevahenditega
- Kaasata lapsevanemaid aktiivsemalt kooliellu
- Parandada koostööd linnavalitsuse ja haridusasutuste vahel
- Muuta huvitegevus ja noorsootöö linnas mitmekesisemaks ja koordineerituks
- Kaasata enam noori noorsootööga seotud otsustusprotsessi

3.4. Tehiskeskond

TUGEVUSED

- Ulatuslikult väljaarendatud veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteem
- Taastuval energial toimiv kaugküte

- Arenev jäätmemajandus
- Kõrge miljööväärtusega kompaktne ja omanäoline vanalinn koos keskaegse linnusega ja keskaegse tänavavõrguga
- Kaks muinsuskaitseala koos ajalooliste rajatistega (vanalinn; raudteejaama hoonete ansambel koos kaitsevööndiga)
- Arvukalt atraktiivseid ajaloolisi objekte, hooneid ja mälestusmärke
- Hästi arenenud andmeside keskkond, mitmed alternatiivsed võimalused

NÕRKUSED

- Osadel majapidamistel puudub siiani tsentraalne kanalisatsioon
- Sadeveekanaliseerimine on terviklikult väljaarendamata
- Väikesadamad on amortiseerunud
- Kaldakindlustused on suures ulatusest lagunened
- Teede ja tänavate liiklusskeem on aegunud
- Teede ja tänavate tehniline seisukord on puudulik, halvas seisukorras on kõnniteed
- Osad ristmikud on tiptundidel ülekoormatud
- Ohtlikud veosed kulgevad läbi kesklinna, ümbersõidutee puudub
- Puuduvad jalgratta- ja rulluisuteed
- Kesklinna piirkonnas on vähe parkimiskohti
- Tänavavalgustus on suures osas amortiseerunud, moraalselt vananenud
- Munitsipaalalamufond on suures ulatuses amortiseerunud
- Linna avalike asutuste hooned on suures osas amortiseerunud
- Puitvanalinn tehniline seisukord on osaliselt halb, suur hulk maju ja piirdeaedasid on heakorrastamata
- Linna mööbel ja väikeinventar on juhuslik, ei toeta linna kuvandit turismilinnana
- Linnas puudub kaasaegne leinamaja, kalmistukultuur on välja arendamata
- Toomkirikuhoone ja interjäär on amortiseerunud
- Lemmikloomade hoiutingimused ei vasta nõuetele

OHUD

- Oskamatu renoveerimisega rikutakse vanalinna miljöö
- Sagenevad tormid ja üleujutused kahjustavad tehiskeskkonda
- Jäätmekäitlusfirma monopoolsus mõjutab teenuse hinda ebasoodsalt
- Liikluse intensiivistumine koormab linna tänavaid

MUUTUSVAJADUS

- Jätkata sadevete ärajuhtimise ja kanalisatsiooni võrgu korrastamist
- Soodustada majapidamiste ja ettevõtete liitumist linna vee- ja kanalisatsioonistüsteemiga
- Muuta Haapsalu teed lõplikult tolmuwabadeks
- Renoveerida olulisemad linnatänavad
- Remontida olemasolevaid ja ehitada uusi kõnniteid
- Renoveerida linna olulised liiklussõlmed
- Parandada linna liiklusskeemi
- Arendada välja jalgrattateed vastavalt üldplaneeringule
- Jätkata prügimajade ja keskkonnajaaamade loomist, suurendada prügimajade ja

keskkonnajaamade arvu

- Kaasajastada tänavavalgustus
- Renoveerida linna avalike asutuste (koolid, lasteaiad, kultuurikeskus, sotsiaalmaja jt) hooned
- Aidata osaliselt kaasa miljööväärtuslikel aladel olevate hoonete renoveerimisele ja restaureerimisele
- Töötada välja ja paigaldada linna omanäoline tänavainventar (Haapsalu prügikastid, Haapsalu pingid jms)
- Parandada munitsipaalelamufondi, suurendada linnakorterite arvu
- Ehitada välja uusi kaldakindlustusi, heakorrastada olemasolevaid
- Aidata kaasa hästitoimivate väikesadamate väljaarendamisele
- Säilitada ja arendada linnale olulisi ajaloolisi objekte (piiskopilinnus, raudteejaamakompleks, kuursaal jms)
- Arendada kalmistuid, ehitada linna leinamaja
- Kaasajastada lemmikloomade hoiutingimusi

Kohaliku omavalitsuse organisatsioon

TUGEVUSED

- Hea asukoht kesklinnas, kodanikele hästi kättesaadav
- Puuetega inimestele on tagatud juurdepääs
- Kompaktne hoone, kõik osakonnad ühes majas koos
- Töökeskkond on välja arendatud, töötajad on vajalikul määral varustatud tehniliste vahenditega
- Koolitatud ja kogemustega töötajaskond
- Hästi toimiv ja suure külastatavusega interneti kodulehekülg
- üks kord kuus antakse välja linnalehte Haapsalu Teataja

NÕRKUSED

- Suutlikkus pole piisav suurte arendusprojektide ettevalmistamiseks ja elluviimiseks
- Linna poolne järelevalve avaliku korra ja linna heakorra kindlustamisel ei ole alati tõhus
- Sisekontroll linna asutuste tegevuse osas on ebapiisav
- Asutusesisene kommunikatsioon sageli ei toimi, töötajad pole alati piisavalt informeeritud linnavalitsuse tegevusest
- Avalikkus teab vähe linnavalitsuse tegevusest, suhtlemine erinevate huvigruppidega ei ole süstemaatiline ja järjepidev
- Interneti põhised avalikud teenused elanikkonnale on välja arendamata
- Linnavalitsuse hoone osaliselt renoveerimata, fassaad amortiseerunud ja volikogu istungite saal moraalselt vananenud
- Ruumikitsikus, puuduvad nõuetele vastavad arhiiviruumid

OHUD

- Organisatsiooni võtmespetsialistid suunduvad tööle enam väljakutseid võimaldavatesse organisatsioonidesse
- Avaliku sektori madal maine üldisemalt võib mõjutada ka linnakodanike suhtumist linnavalitsusse

MUUTUSVAJADUS

- Koolitada töötajaid, luua ühiseid väärtusi jagav ühtne ja koostöövalmis meeskond
- Suurendada linnavalitsuse suutlikkust suuremahuliste arendusprojektide elluviimiseks
- Arendada sise- ja väliskommunikatsiooni, teavitada süsteemselt avalikkust linnavalitsuse tegevusest
- Optimeerida ruumiprogrammi, võtta efektiivsemalt kasutusele linnavalitsuse hoones olevaid ruume
- Jätkata linnavalitsuse hoone renoveerimist, ehitada välja nõuetekohased ruumid linna arhiivile
- Arendada e-teenuseid
- Arendada geoinfosüsteemi
- Tugevdada järelevalvet linna õigusaktide täitmise üle, tõhustada sisekontrolli

4. HAAPSALU ARENGUVISIOON JA VALDKONDADE EESMÄRGID AASTAKS 2015

Haapsalu visiooni sõnastamiseks analüüsiti esmalt võimalikke arengustsenaariume.

Soovitud ja tõenäoline olukord

- Linn areneb kuurordi- ja turismilinnana
- Elukeskkond on jätkusuutlik, tervislik ja turvaline
- Ettevõtluskeskkond on mitmekülgne ja tasakaalustatud
- Teeninduskeskkond on kvaliteetne ja kliendisõbralik

Soovitud, aga vähetõenäoline olukord

- Turismihooaeg on aastaringne
- Kõik elanikud on leidnud sobilikku tööalast rakendust Haapsalus
- Haapsaluga on liitunud Uuemõisa ja Paralepa
- Taastatud on raudteeliiklus Tallinna ja Haapsalu vahel

Mittesoovitud, kuid tõenäoline olukord

- Elanikkond väheneb ja vananeb, sotsiaalkulutused kasvavad
- Haapsalu kui regionaalse juhtimise keskuse roll on taandumas
- Linna ümbritsevad lahed kasvavad järjest enam kinni

4.1. Haapsalu visioon aastal 2015

Haapsalu on õnnelikku lapsepõlve, ettevõtlikkust ja edukat toimetulekut ning väarikat vananemist soodustav ja toetav jätkusuutlik elukeskkond, kus täisväärtuslikult ja turvaliselt tunnevad ennast kõik linnakodanikud.

- Kvaliteetne ja konkurentsivõimeline üld-, eri-, kutse- ja kõrgharidusvõrk on linna jätkusuutlikkuse tagatis
- Linnas on sobilikke eluasemeid ja piisavalt lasteaiakohti noortele peredele
- Linna poolt pakutavad kultuuri-, spordi- ja vaba aja veetmise võimalused rikastavad linlaste elu ning arendavad nende loovust ja kehalist aktiivsust
- Kvaliteetsed ja kättesaadavad tervishoiu- ja hoolekandeteenused aitavad

- linnaelanikel tulla toime oma murede ja probleemidega

Haapsalu on areneva ettevõtlusega, konkurentsivõimeline ja ettevõtjasõbralik linn, kus on loodud kõik tingimused edukaks ettevõtluseks ning linlaste elatustase ja elukvaliteet on tõusuteel.

- Linna ettevõtlus on kooskõlas linna arengueelduste ja infrastruktuuriga
- Linnas on piisavalt kvaliteetset töajõudu ja hästi tasustatud töökohti
- Linna ettevõtluse arengu tagatis on era- ja avaliku sektori koostöö

Haapsalust kui ühest Lääne-Eesti regiooni keskusest on kujunenud välja omanäoline, avatud ja kõrgetasemeline kultuuri-, kuurordi- ja turismikeskus, mis on leidnud tunnustust nii Eestis kui Euroopas.

- Linna ajalooline pärand on Haapsalu kui turismilinna atraktiivsuse vundament
- Linna kultuuritraditsioonid, kõrgetasemelised kultuuriüritused ja Haapsaluga seotud tuntud loomeinimesed on Haapsalu kui kultuurilinna maine kujundajad
- Õdus ja tervislik linnakeskkond, 200-aastane kuurorditraditsioon ja aktiivse puhkuse võimaluste mitmekesisus loovad Haapsalust tõelise terviselinna

4.2. Valdkondade eesmärgid

4.2.1. Looduskeskkond

Linna looduskeskkond on puhas, omanäoline ja arendatud säästva arengu põhimõtetest lähtuvalt.

- Linna pargid ja haljasalad on asjatundlikult ja pilkupüüdvalt kujundatud
- Linna veekogud ja rannaalad on heakorrastatud ning muudetud populaarseks ja atraktiivseks puhkepaigaks nii linlastele kui külalistele
- Paralepa parkmets on arendatud välja terviklikuks ja mitmekesiste võimalustega puhkealaks
- Asjatundlikult on võetud kasutusse loodusmaastikke
- Haapsalu elanikud on keskkonnateadlikud ja viljelevad ökoloogilist ja tervislikku elulaadi

4.2.2. Majanduskeskkond

Linna majanduskeskkond on aktiivne, investeeringuid ja ettevõtluse arengut soosiv.

- Haapsalu on ettevõtjasõbralik linn
- Haapsalu linnaruum on planeeringule vastavalt välja kujunenud ning toetab ettevõtluse arengut
- Ettevõtlusega seotud infrastruktuur on kvaliteetne ja kaasaegne
- Haapsalu tööjõud on väärtustatud ja vastab oma oskuste osas ettevõtjate ootustele ning vajadustele
- Teenindussektor on kõrgetasemeline ja toetab linna arengut turismi- ja kuurordilinnana

4.2.3. Elukeskkond

Linna sotsiaal- ja elukeskkond on linnaelanike heaolu suurendav ja elukvaliteeti parandav.

- Õpikeskkond on kvaliteetne, konkurentsivõimeline ja valikuid võimaldav ning vastab linlaste ootustele ja vajadustele

- Noori huvitavad ja arendavad vaba aja tegevused ning noorte kaasatus otsustusprotsessi on muutnud Haapsalu atraktiivseks ka noorte hulgas
- Kultuuri- ja spordielu on mitmekesine ja huvipakkuv ning aitab sisustada linlaste vaba aega aktiivselt, atraktiivselt ja loominguliselt
- Hoolekandekorraldus toetab ja soodustab iseseisvat toimetulekut ning abistab abivajajaid sihipäraselt ja süsteemselt
- Arstiabi on kvaliteetne ja kättesaadav, terviseedendus on süsteemne ja järjepidev
- Linn on turvaline ja kriisiolukordadeks on tagatud valmisolek

4.2.4. Tehiskeskkond

Linna infrastruktuur on kvaliteetne, kaasaegne ning jätkusuutlik.

- Linna elamufond on heakorrastatud, kaasaegne ja mitmekesine ning võimaldab sobiva eluaseme soetamist vastavalt linnaelanike soovidele, vajadustele ja võimalustele
- Linna teed ja tänavad on kvaliteetsed, turvalised ja hästi hooldatud
- Linna infrastruktuur ja avalikud hooned on kaasajastatud ja renoveeritud
- Linna jäätmekäitlus on kaasaegne ja keskkonda säästev
- Linna ajalooline arhitektuur on korrastatud ning huvipakkvalt eksponeeritud
- Linnakujundus aitab kaasa linna arengusuundumustele ja linna mainele
- Väikesadamad on väljaarendatud
- Ajaloolises piiskopilinnuses tegutseb keskaega tutvustav teemapark

4.2.5. Kohaliku omavalitsuse organisatsioon

Linnavalitsuse organisatsioon on haldussuutlik ja linna arengu eestvedaja.

- Linnavalitsuse töötajaskond on pädev, avatud ja tulemustele orienteeritud
- Linnavalitsuse poolt osutatavad avalikud teenused on kvaliteetsed ja kättesaadavad
- Linnavalitsuse maine elanikkonna hulgas on positiivne
- Linnavalitsus on aktiivne linna arengu eestvedaja ja linna mainekujundamise koordineerija

STRATEEGILISED VALIKUD – VALITUD VALDKONDADE ARENGUSUUNAD AASTATEKS 2009-2013

5.1. Arengusuundade valikud

Haapsalu põhilised arengusuunad erinevates valdkondades on järgmised:

Looduskeskkond:

- Looduskeskse linnakeskkonna säilitamine ja puhkealadeks arendamine
- Ökoloogilise ja tervisliku elulaadi propageerimine ja linnaelanike keskkonnateadlikkuse tõstmine

Majanduskeskkond:

- Ettevõtluskeskkonna aktiveerimise toetamine
- Ettevõtjate kaasamine linna arendamisse
- Linnale kuuluvate pindade efektiivsem kasutamine ja renoveerimine

Elukeskkond:

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid:

- Elanikele võimaldatavate sotsiaalteenuste mitmekesistamine ja kättesaadavuse parandamine, ennetavate teenuste arendamine
- Sotsiaalhoolekande korraldamise süsteemi parendamine
- Kvaliteetse terviseteenuse pakkumine linnas
- Linnaelanike ja linna tervise parendamine

Kultuur ja sport:

- Rahvakultuuri edendamine ja järjepidevuse tagamine
- Kultuuriasutuste jätkusuutlikkuse suurendamine
- Elanikkonnale kultuuripakkumiste võimaluste laiendamine ja mitmekesistamine
- Mitmekülgsete ning kaasaegsete sportimisvõimaluste pakkumine
- Tervisliku ja sportliku eluviisi propageerimine

Haridus ja noorsootöö:

- Õppetöö kvaliteedi parandamine, õppimisvõimaluste mitmekesistamine
- Õppekeskkonna kaasajastamine, turvalisuse tagamine
- Haridusvaldkonna juhtimise tõhustamine
- Noorsootöö ja laste huvitegevuse võimaluste mitmekesistamine, noorte kaasamine

Tehiskeskond:

- Liiklemis- ja liikumisvõimaluste parandamine
- Ettevõtluskeskkonna jätkusuutlikkusele kaasaaitamine
- Kommunaalinfrastruktuuri arendamine
- Ajaloolise, kultuuri- ja miljööväärtusliku arhitektuuri säilitamine ja arendamine
- Sotsiaal-, spordi-, kultuuri- ja haridusasutuste infrastruktuuri jätkusuutlikkuse tagamine
- Linna turismilinnana arendamine
- Linna turvalisuse suurendamine

Kohaliku omavalitsuse organisatsioon

- Linnavalitsuse haldussuutlikkuse suurendamine
- Linna poolt osutatavate avalike teenuste arendamine ja kvaliteedi parandamine
- Avalike suhete arendamine kohaliku kogukonnaga ja laiema avalikkusega

5.2. Arendusvaldkonnad

5.2.1. Looduskeskkond

Looduskeskse linnakeskkonna säilitamine ja arendamine

- Soodustada majapidamiste ja ettevõtete liitumist linna vee- ja kanalisatsioonisüsteemiga
 - Tagada tehnilised võimalused liitumiseks
 - Parandada joogivee kvaliteeti
- Arendada supelrandade infrastruktuuri

- Taotlema Paralepa rannale Sinilipp
- Arendada välja Paralepa piirkond
- Korrastada olemasolevaid ning rajada uusi haljasalasisid ja parke
 - Välja ehitada Väikese Viigi piirkond
 - Välja ehitada Kastinina piirkond
 - Välja ehitada Vasikaholmi piirkond
 - Rekonstrueerida Promenaadi ja Aafrika ranna pargialad
 - Ehitada lõpuni Mihkli park
 - Rekonstrueerida Raekoja park
 - Välja ehitada Wiedemanni park
 - Rekonstrueerida Kodanike torni esine ala
 - Rekonstrueerida Krahviaia park
 - Rekonstrueerida Haapsalu Piiskopilinnuse esine haljasala
 - Korrastada olemasolevad metsad parkmetsadeks
 - Rekonstrueerida veetorni esine haljasala (TÄIENDATUD 28.11.2008 määrusega nr 71)
- Korrastada rannajoon
 - Haljastada ja korrastada kallasrajad
 - Tagada võimalikud läbipääsud piki rannajoont

Ravimuda kui loodusliku ressursi uurimise, selle mõjude hindamise ning ettevõtluses rakendamise toetamine
 (LISATUD 25.09.2009 määrusega nr 96)

Ökoloogilise ja tervisliku elulaadi propageerimine ja linnaelanike keskkonnateadlikkuse tõstmine

- Koostada ja hallata kodulehel keskkonnaülevaadet
- Välja anda Haapsalu heakorra alane infovoldik
- Osaleda projektis Ökokratt
- Korraldada heakorra alaseid kampaaniaid
- Soosida loodussõbralikke liikumisvõimalusi
 - Välja arendada Paralepa parkmetsa ja Väikese Viigi terviserajad
 - Välja arendada Väikese Viigi ratta- ja rulluisuteed
 - Välja arendada kergliiklustee

5.2.2. Majanduskeskkond

Ettevõtluskeskkonna aktiveerimise toetamine

- Kasutada maksimaalselt kaasrahastamisega finantseerimisvõimalusi ettevõtluseks vajalike infrastruktuuride arendamiseks ning Haapsalu atraktiivsuse tõstmiseks
 - Koostada ühisprojektid infrastruktuuri arendamiseks
 - Arendada väikesadamate infrastruktuuri
- Töötada välja linna poolne ettevõtjate tunnustamise süsteem
- Algatada linna liikluskorralduse teemaplaneering

Teadmispõhise ettevõtluse toetamine

- Tervisevaldkonna kompetentsikeskuse rajamise toetamine innovatiivsete ettevõtlusvaldkondade ning uute töökohtade loomise eesmärgil
(LISATUD 25.09.2009 määrusega nr 96)

Ettevõtjate kaasamine linna arendamisse

- Korraldada linna ja ettevõtjate kogukonna vahel regulaarset infovahetust
- Kaasata ettevõtjad linna ühtsesse turundamisse
- Kaasata erakapital linna investeerimisprojektidesse
- Välja arendada uued ettevõtluspiirkonnad
 - Rajada ja korrastada ühendusteet ettevõtluspiirkondadesse ning arendada välja tööstuspiirkonnad
 - Leida koostöös ettevõtjatega võimalusi munitsipaalramufondi suurendamiseks linna saabuvale uuele tööjõule

Linnale kuuluvate pindade kasutamine ja renoveerimine

- Optimeerida linnale kuuluvate äripindade kasutamist
- Korrastada ja optimeerida munitsipaalramufond

5.2.3. Elukeskkond

5.2.3.1. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Elanikele võimaldatavate sotsiaalteenuste mitmekesistamine ja kättesaadavuse parandamine, ennetavate teenuste arendamine

- Laiendada ja mitmekesistada eluasemeteenuste osutamise võimalusi
 - Suurendada sotsiaalkorterite arvu, et saaks võimalikuks liikumine varjupaik – turvakodu – sotsiaalkorter – alaline eluase
 - Kohandada kortereid puuetega inimeste vajadusi arvestavalt
 - Luua sobilikud eluasemevõimalused raske- ja sügava puudega isikutele ja eakatele
 - Arendada välja toetatud elamise teenus pidevat järelvalvet vajavatele isikutele
 - Luua võlanõustamise võimalused tüüri- ja laenuvõlglastele
- Arendada ja mitmekesistada hoolekandeteenuseid lastele ja peredele
 - Arendada pere toimimist toetavaid teenuseid (tugiisik, pereabiline, eneseabi rühmad jne)
 - Võimaldada isiklikku abistajat puudega lapsele lasteaias ja koolis
 - Arendada välja päevahoiuteenus puuetega lastele
 - Laiendada laste päevakeskuse tegevust
 - Luua linna polifunktsionaalne laste ja perede hoolekandekeskus (perelastekodu, turvakodu, perekeskus kui peretöö koordineerija)
 - Toetada süsteemselt kasuperesid
- Mitmekesistada hooldus- ja tugiteenuseid eakatele ja puuetega inimestele
 - Arendada ja mitmekesistada eakate ja puuetega inimeste toimetulekut toetavaid teenuseid (isiklik abistaja või tugiisiku võimaldamine, transpordi korraldamine jms)
 - Arendada välja päevahoiuteenus kodudes elavatele eakatele

- Luua linna eakate hooldekodu ööpäevaringse hooldusteenuse osutamiseks
- Korraldada koolitusi omastehooldajatele
- Arendada välja rehabilitatsiooniteenused tööturul väikese konkurentsivõimega inimeste abistamiseks
 - Luua linna tööhõivekeskus pikka aega töötuna olnud inimeste aktiveerimiseks ja tööharjumuste kujundamiseks
 - Arendada välja rehabiliteerivaid tegevusi vähevõimekate noorte tööks ettevalmistamiseks
- Töötada välja mitmeaastane ja eesmärgipärane sotsiaalabiprogramm toimetulekuraskustes perede lastele
 - Viia läbi uuring toimetulekuraskustega perede laste abistamise vajaduse väljaselgitamiseks
 - Koostöös haridusvaldkonna spetsialistidega töötada välja abinõud puudust kannatavate lastele hariduse omandamise võimaldamiseks
- Arendada koolisotsiaaltööd
 - Koondada laste hoolekannet ja hariduse omandamist toetavad spetsialistid ühtsesse võrgustikku
 - Töötada välja koolisotsiaaltöö kontseptsioon ja rakendada selle põhimõtteid kõikides linna koolides

Sotsiaalhoolekande korraldamise süsteemi parendamine

- Muuta abi andmine süsteemseks ja kliendi reaalsest abivajadusest lähtuvaks
 - Arendada sotsiaalhoolekandealase info levitamise süsteemi
 - Töötada välja nõuded linna poolt osutatavate sotsiaalteenuste kvaliteedile
 - Arendada juhtumitöö meetodit abivajavate isikute tulemuslikumaks abistamiseks
 - Analüüsida järjepidevalt linna sotsiaalset olukorda ning elanike abivajadust
 - Tõhustada koostööd kolmanda sektoriga elanikkonnale sotsiaalteenuste osutamiseks
- Aidata kaasa vabatahtlaste suutlikkuse suurendamisele
 - Korraldada sotsiaalhoolekandealaseid projektikonkursse
 - Viia läbi regulaarseid infopäevi ja koolitusi

Kvaliteetse tervisteenuse pakkumine linnas

- Aidata kaasa üldarstiabi kättesaadavuse parandamisele
 - Toetada täiendava perearstipraksise avamist linnas
 - Parendada koolitervishoiu materiaalsel baasi
- Parandada haigla funktsionaalsust ja viia haiglahoone kaasaegsele tehnilisele tasemele

- Viia läbi küsitlus patsientide rahulolu hindamiseks haigla poolt osutatavate teenuste osas
- Toetada kaasaegse diagnostikaaparatuuri soetamist
- Toetada haiglahoone renoveerimiseks investeringuprojektide koostamist
- Toetada haigla funktsionaalsete osakondade renoveerimist
- Aidata kaasa uute erialaspetsialistide tööle asumisele Läänemaa haiglasse
 - Võimaldada eluasemeid noortele arstidele
 - Toetada osaliselt linna tööle asunud eriarstide õppelaenude tagasimaksmist
- Hooldusravi arendamine ja kättesaadavuse parandamine
 - Laiendada õendusabi kodudes elavatele ning põetamist vajavatele eakatele ja puuetega inimestele
 - Toetada peresid eakate pereliikmete hooldusravi eest tasumisel

Linnaelanike ja linna tervise parendamine

- Mõjutada linnaelanike tervisekäitumist
 - Korraldada linnaelanikele tervisepäevi ja tervisealaseid koolitusi
 - Arendada tervistedendavate koolide ja lasteaedade liikumist linnas
- Tõhustada terviseedenduslikku tööd linnas:
 - Luua terviseedendusspetsialisti töökoht
 - Algatada ja viia ellu tervistedendavaid ja haiguste ennetamisele suunatud projekte
 - Koostada linna terviseprofiil ja tegevuskava linnatervise parendamiseks

5.2.3.2. Kultuur ja sport

Rahvakultuuri edendamine ja järjepidevuse tagamine

- Toetada rahvakultuurialast harrastustegevust
 - Toetada harrastus- ja loometegevust läbi tegevustoetuste
 - Kasutada olemasolevaid ruume optimaalselt loomingu eksponeerimiseks
 - Töötada välja ringijuhude tasustamise süsteem
- Tagada Haapsalu salli traditsioonide järjepidevus
 - Populariseerida koostöös Haapsalu Käsitööseltsi ja MTÜ Läänemaa Käsitöölise Ühinguga Haapsalu salli kudumist koolituste ja reklaamüritustega
 - Registreerida Haapsalu salli kaubamärk, et takistada kvaliteedile mittevastavate sallide jõudmist müüki
 - Tähistada Haapsalu salli päeva
- Aidata kaasa Haapsalu kultuuriloo jäädvustamisele
 - Aidata kaasa Haapsaluga seotud kultuuri- ja ühiskonnategelaste mälestuse jäädvustamisele
 - Korraldada Haapsalus mainekas kultuurikonverents
 - Koostöös Haapsalu koolidega läbi viia projekt koduloo kogumiseks

Kultuuriasutuste jätkusuutlikkuse suurendamine

- Kultuurikeskus
 - Korrastada kultuurikeskuse funktsionaalset toimeskeemi
 - Viia kultuurikeskuse struktuur vastavusse asutuse funktsioonidega
 - Töötada välja turunduskava ja ühtsed rendihinnad
 - Arendada kultuurikeskus välja kultuuriüritusi vahendavast keskusest kultuuri tootvaks keskuseks
- Piiskopilinnus
 - Aidata kaasa piiskopilinnuse tervikliku arengukontseptsiooni väljatöötamisele
 - Aidata kaasa Väikese linnuse arendamisele
- Raudteemuuseum
 - Aidata kaasa Raudteemuuseumi arengukontseptsiooni väljatöötamisele
 - Laiendada Raudteemuuseumi ekspositsiooni
 - Koostada arendusprojekt Raudteejaama ajaloolise kompleksi atraktiivsuse tõstmiseks
 - Aidata kaasa Haapsalu muuseumeid ühendava sihtasutuse loomisele
- Raamatukogu
 - Toetada Lasteraamatukogus toimuvaid lasteüritusi
 - Leida võimalusi lastele mõeldud tegevuste laiendamiseks

Elanikkonnale kultuuripakkumiste võimaluste laiendamine ja mitmekesistamine

- Suurendada elanikkonna huvi Haapsalu kultuurisündmuste vastu
 - Vahendada tippkultuuri optimaalse hinnaga
 - Pakkuda kõrgetasemelisi tasuta üritusi
 - Suurendada lastele ja noortele suunatud ürituste hulka, välja töötada lasteürituste kava
 - Toetada noorte omaalgatust kultuuriürituste korraldamisel
 - Pöörata rohkem tähelepanu näitustele, galeriidele ja muuseumidele suunatud ürituste korraldamisele, korraldada muuseumide ja galeriide ühisturundust analoogselt kultuuriürituste turundamisele
- Leida võimalusi sügis-talvise kultuurielu elavdamiseks
 - Korraldada teatrireise Eesti teatritesse
 - Leida igale kalendrikuule oma tippüritus
- Mitmekesistada teavitamist
 - Järjepideva suhtlemisega (uudised, pressiteated, jne) tõsta meedia positiivset huvi Haapsalu kultuurielus toimuva suhtes
 - Jätkata suviste kultuurisündmuste ühiselt turundamist
 - Lähtuda linna ja kultuurielu reklaamimisel Haapsalu turundusstrateegiast ja turismi arengukavast
 - Reklaamida Haapsalu linna kodulehe kultuurisündmuste andmebaasi
 - Paigutada linna nõ Kultuuritulp kultuuriürituste reklaamide paremini esile toomiseks

- Täpsustada omavalitsuse roll linna kultuurielus
 - Koostada kultuuri valdkondlik arengustrateegia, kaasates kultuuriala asjatundjaid, sh maakonna kultuurinõunikku ja rahvakultuurispetsialisti, loomeliidreid ja linnas tegutsevad mittetulundusühinguid
 - Ühtlustada munitsipaalkultuuriasutuste juhtide ametijuhendid
 - Kutsuda kord aastas kokku kultuuri ümarlaud

- Arendada ja koordineerida koostööd kultuuritegijate vahel
 - Korraldada koolitusi kultuuritöö tegijatele
 - Tunnustada linna kultuuritegijaid, andes kord aastas välja linna kultuuripremia parimale tegijale ja parimale sündmusele
 - Rajada koostöös MTÜ-ga Loomekeskus Jaani 2 kinnistule Haapsalu Loomekeskus
(MUDETUD 28.11.2008 määrusega nr 71)
 - Aidata kaasa Evald Okase muuseumi kujundamisel aastaringset toimivaks kunstikeskuseks
 - Aidata kaasa Iloni Imedemaa kui rahvusvahelist huvi pakuva teemakeskuse väljaarendamisele. (TÄIENDATUD 21.12.2007 määrusega nr 50)

- Arendada üle-eestilist ja rahvusvahelist koostööd
 - Teha kultuurialast koostööd sõpruslinnadega
 - Osaleda rahvusvahelistes kultuuriprojektides
 - Lütia kaasa Tallinn - Euroopa kultuuripealinn 2011 projektis

Mitmekülgsed ning kaasaegsed sportimisvõimaluste pakkumine

- Parandada spordikorraldust
 - Välja töötada uus spordi arendamise mudel koos spordikooli arengusuundade väljatöötamisega
 - Korrastada klubide rahastamissüsteemi
 - Töötada välja sporditoetuste eraldamise kord

- Kindlustada motiveeritud sporditegijate olemasolu
 - Kindlustada treeneritele konkurentsivõimeline töötasu
 - Töötada välja treenerite ja sportlaste tunnustamise põhimõtted ning need ellu viia
 - Toetada spordijuhendajaid kutseoskuste omandamisel ja kvalifikatsiooni tõstmisel

- Pakkuda mitmekülgsed sportimisvõimalusi erinevate baaside ja spordirajatiste näol
 - Leida võimalusi uute spordirajatiste (tennis, kergejõustik, vehklemine, laskmine) ja spordiplatside (jalgpall, kergejõustik, ekstreemsport jt) arendamiseks
 - Parandada spordihoone tehnilist olukorda
 - Jätkata Tuksi spordibaasi väljaarendamist
 - Leida võimalused Paralepa terviseradade väljaarendamiseks
 - Jätkata kvartalisestest palliplatside ja mänguväljakute väljaarendamist

- Toetada laste ja noorte purjespordi arengut

Tervisliku ja sportliku eluviisi propageerimine

- Tutvustada ja propageerida linnas pakutavaid sportimisvõimalusi
 - Jagada süstematiseeritud ja terviklikku spordialast teavet elanikkonnale
 - Luua toimiv infovahetussüsteem erinevate sporditöötajate vahel
 - Korraldada linnas atraktiivseid spordivõistlusi
- Väärtustada tervisesporti
 - Propageerida tervislikke eluviise
 - Korraldada tervistavaid spordiüritusi

5.2.3.3. Haridus ja noorsootöö

Õppetöö kvaliteedi parandamine, õppimisvõimaluste mitmekesistamine

- Optimeerida Haapsalu linna haridusasutuste võrk
 - Luua linna haridusasutuste jätkusuutlikkust tagav arengukontseptsioon 10 aastases perspektiivis
 - Kujundada Haapsalu Üldgümnaasiumi ringi hästitoimivaks põhikooliks
 - Alandada III kooliastmes klassitäituvuse ülemist piirnormi
- Arendada koolides välja tugistruktuurid ja meetmed õppeprotsessi toetamiseks
 - Võtta tööle õppetöid toetavaid erialaspetsialiste lähtuvalt koolide ja lasteaedade vajadusest
 - Luua koolide juurde pikapäevarühmi
 - Arendada ja aktiveerida tugiõpilaste võrgustikku koolides
 - Teha kõikidele õpilastele kättesaadavaks heal tasemel kutse- ja karjäärinõustamine
 - Luua täiendavad võimalused vene keelt kõnelevatele lastele eesti keele õppeks
 - Toetada regulaarsete arenguveestluste läbiviimist linna koolides ja lasteasutustes
- Kindlustada haridusasutused kvalifitseeritud ja motiveeritud töötajaskonnaga
 - Kindlustada haridusasutuste töötajatele konkurentsivõimeline töötasu
 - Arendada lasteaia- ja algklasside õpetajate omavahelist koostööd
 - Kindlustada toimiv abi- ja asendusõpetajate süsteem kõikides linna koolides
 - Arendada välja süsteemne õpetajate täiendkoolitus koolituskavade alusel, toetada õpetajate täiend- ja ümberõpet
 - Töötada välja koolijuhtide ja õpetajate tunnustamissüsteem
 - Toetada linna koolidele vajalike aineõpetajate tööleasumist elamispinna võimaldamisega
 - Luua õpetajatele supervisiooni võimalused tööstressi leevendamiseks
 - Luua võimalusi vene keelt kõnelevatele õpetajatele osalemiseks eesti keele õppes
- Mitmekesistada õppimisvõimalusi ning kindlustada kõikidele soovijatele osavõtt huviharidusest
 - Laste huvidest lähtuvalt luua juurde uusi aine- ja huviringe

- Muuta koolide õppekavad mitmekesisemaks ja enam süvaõpet võimaldavamaks
- Töötada välja õppurite tunnustamise süsteem

Õppekeskkonna kaasajastamine, turvalisuse tagamine

- Varustada koolid kaasaegsete õppevahenditega
 - Kindlustada koolid infotehnoloogia vahenditega e-koolile üleminekuks
 - Õppeprotsessi kvaliteedi parendamiseks kindlustada koolid audiovisuaalsete ja muude tehniliste abivahenditega
 - Kindlustada algklasside õpilased kahe komplekti põhiainetega õpikutega
 - Kindlustada muusikakool vajalike muusikainstrumentidega
- Kaasajastada kooli- ja lasteaiahooned ja heakorrastada territooriumid
 - Jätkata haridusasutuste renoveerimist kindla kava alusel
 - Muuta üks linna lasteaiahoone kättesaadavaks ka liikumispuuetega lastele
 - Muuta lasteaedade mänguväljakud lastele atraktiivsemaks ning avatuks ka kodustele lastele
 - Territooriumite kujundusprojektide alusel heakorrastada kooliõued ning koolide juures olevad tegevusväljakud
 - Alustada koolides klassimööbli väljavahetamist
 - Süsteemsete ja järjepidevate meetmete kaudu suurendada laste turvalisust kõikides linna haridusasutustes

Haridusvaldkonna juhtimise tõhustamine

- Muuta tulemuslikumaks hariduselu juhtimine igal tasandil
 - Juurutada koolide ja lasteaedade juhtimispraktikasse enam strateegilise juhtimise põhimõtteid
 - Koostöös TLÜ Haapsalu Kolledžiga viia läbi koolikultuuri ja –väärtuste alane uuring linna üldhariduskoolides
 - Arendada koolides ja lasteaedades välja kvaliteedijuhtimise süsteem
 - Luua linnavalitsuse juurde laste kooliskäimise kindlustamiseks laste hoolekandekomisjon
 - Luua haridusasutustele interneti koduleheküljed ja tagada elanikkonnale ajakohane info
 - Juurutada koolides e-kool
 - Alustada läbirääkimisi kolmepoolsete kollektiivlepingute sõlmimiseks linna haridusasutustes
- Kaasata lapsevanemaid aktiivsemalt kooliellu
 - Tõhustada haridusasutuste hoolekogude tegevust ja koolitada hoolekogude liikmeid
 - Koolitada süsteemselt lapsevanemaid parema koostöö saavutamiseks kooli ja kodu vahel
- Parandada koostööd linnavalitsuse ja linna haridusasutuste vahel
 - Korraldada ühiskoolituse haridusasutuste juhtidele ja linnavalitsuse haridusala asjatundjatele

- Kaasata linna haridusasutuste, TLÜ Haapsalu Kolledži ja Haapsalu Kutsehariduskeskuse juhtkondi linna haridusvaldkonna arengusuundade kavandamisesse

Noorsootöö ja laste huvitegevuse võimaluste mitmekesistamine

- Muuta huvitegevus ja noorsootöö linnas koordineerituks
 - Määrata kindlaks lastekeskuse arengusuunad ning roll huvitegevuse ja noorsootöö koordineerimisel
 - Töötada välja noorsootööd ja huvitegevust pakkuvate MTÜ-de toetamise kord
 - Kaasata noorteaktiivi noorte elu puudutavate küsimuste lahendamisel
 - Toetada noorteaktiivi tegevust ja teisi mitteformaalseid noorteliikumisi ning noorte omaalgatuslikke projekte
- Luua lastele mitmekesised vaba aja veetmise ja huvitegevuse võimalusi, arendada noorte töökasvatust
 - Sisustada suvisel koolivaheajal kindlad nädalapäevad lapsi huvitavate üritustega
 - Korraldada iga-aastaselt töö- ja puhkelaager nooremate klasside õpilastele
 - Laiendada noorte töömaleva tegevust
 - Kaasata noori lastele ja noortele suunatud tegevuste korraldamisse
 - Kaasata koolid ja huvikoolid laste suvise vaba aja sisustamisele
- Parandada noorte tegevuskohtade olukorda linnas
 - Leida võimalus Vanalinna ANK-i kolimiseks avaramatesse ruumidesse ehk luua vanalinna noortekeskus
 - Ehitada juurde ja parandada olemasolevaid mänguväljakuid ning palliplatse

5.2.4. Tehiskeskkond

Liiklemis- ja liikumisvõimaluste parandamine

- Muuta Haapsalu teed lõplikult tolmuwabadeks
 - Paigaldada kõvakate mereäärsetele väiketänavatele
 - Paigaldada kõvakate põiktänavatel
- Parandada olemasolevaid ja arendada välja uusi parklaid
 - Rekonstrueerida ja laiendada linna avalike asutuste ees olevaid parkimisalasid
 - Rekonstrueerida ja laiendada Kaubamaja esine parkla
 - Rajada uusi parklaid vastavalt linna üldplaneeringule
 - Rajada Paralepa parkla
- Renoveerida linna olulised liiklussõlmed
 - Rekonstrueerida Tallinna mnt ja Tamme tn ristmik
 - Renoveerida Lihula mnt viadukt
 - Renoveerida Jaama oja jalakäijate sild
 - Korrastada Kiltsi tee ülesõit

- Käivitada Haapsalu ringtee projekt
- Rekonstrueerida olulised linnatänavad
 - Rekonstrueerida Posti tänav
 - Rekonstrueerida Jaama tänav
 - Rekonstrueerida Tallinna maantee
- Ehitada linna kergliiklusteid
 - Ehitada Paralepa parkmetsa terviserajad
 - Rajada ümber Väikese Viigi ratta- ja rullisuteed
 - Rajada Aafrika rannast kuni Randsalu ojani kergliiklustee koos haljasvööndiga
 - Rajada Kuuse tänava jalgrattatee
- Rekonstrueerida ja korrastada kõnniteed
 - Rajada Tamme tänavale kõnniteed
 - Rajada Metsa tänavale kõnniteed
 - Korrastada kõrvaltänavate kõnniteesid

Ettevõtluskeskkonna jätkusuutlikkuse tagamine

- Projekteerida ja välja ehitada ettevõtluskeskkonna infrastruktuurid
 - Välja ehitada juurdepääsuteed jahisadamate juurde
 - Välja arendada Lihula mnt ja Tööstuse tänava tööstuspiirkond
 - Välja arendada Pargi tänava tööstuspiirkond
 - Korrastada Kaluri tänava tööstuspiirkond
- Renoveerida linnale kuuluvad äri- ja elamispinnad
- Aidata kaasa väikesadamate arendamisele

Kommunaalinfrastruktuuri arendamine

- Rekonstrueerida ja välja ehitada vee- ja kanalisatsioonitorustikud ja sadeveetrassid
 - Renoveerida Tallinna mnt sadeveetrass
 - Renoveerida Raudtee tänava, Jaama tänava ja Mulla tänava sadeveetrassid
 - Renoveerida Tamme tänava sadeveetrassid
 - Renoveerida Nurme tänava sadeveetrassid
- Osaleda jäätmejaama piirkonda rajamises ja haldamises
- Rekonstrueerida tänavavalgustus
- Suurendada prügimajade ja keskkonnajaaamade arvu
 - Õhtu-Kalda tänava piirkonda rajada prügimaja
 - Pargi tänava piirkonda rajada prügimaja
 - Laiendada Tamme piirkonna prügimaja

Ajaloolise, kultuuri- ja miljööväärtusliku arhitektuuri säilitamine

- Tõsta vanalinna miljööväärtust läbi säästva renoveerimise programmi
 - Jätkata miljööväärtuslikel aladel olevate hoonete renoveerimise osalise kompenseerimise programmi

- Jäädvustada vääriliselt Haapsalu kultuurilugu
 - Paigaldada Haapsalu kultuuriloo suurkujude elu- ja töökohtade tähistamiseks mälestustahvleid
 - Miljööväärtuse suurendamiseks paigaldada linna haljasaladele ja parkidesse Haapsalule omaseid skulptuure ja väikevorme
- Restaureerida ajalooline raudteejaama kompleks
 - Jätkata ajaloolise raudteejaamahoone restaureerimist
 - Restaureerida jaamahoone kompleksi kuuluv pagasiait
 - Koostada projekt kaubaaida restaureerimiseks ja kasutuselevõtuks raudteemuuseumi tarbeks
- Restaureerida ja arendada Haapsalu Piiskopilinnust
 - Jätkata ajaloolise piiskopilinnuse konserveerimist ja ajaloolise teemapargi väljaarendamist
 - Restaureerida Väikese linnuse kompleks ning arendada selles välja keskaja elu ja teadust tutvustav ekspositsioon
 - Arendada välja ringtee jalutamiseks ümber linnusemüüri
- Aidata kaasa kirikute korrastamisele
- Arendada linna kalmistute kultuuri, ehitada leinamaja

Sotsiaal-, spordi- kultuuri- ja haridusasutuste infrastruktuuri jätkusuutlikkuse tagamine

- Kaasajastada ja rekonstrueerida Haapsalu Sotsiaalmaja hoone
 - Uuendada tehnosüsteemid kaasaja nõuetele vastavalt
 - Rekonstrueerida Haapsalu Sotsiaalmaja II korrus eakate hoolekandekeskuseks
 - Renoveerida Haapsalu Sotsiaalmaja I korrus
- Kaasajastada Kultuurikeskuse hoone
 - Renoveerida teatrisaal koos valgus- ja helisüsteemi kaasajastamisega
 - Renoveerida kultuurikeskuse hoone välisfassaad
 - Renoveerida kultuurikeskuse vestibüül ja kohvikuruumid
 - Heakorrastada kultuurikeskuse territoorium
- Renoveerida lasteraamatukogu hoone
- Kaasajastada ja renoveerida koolihooned ja -õued
 - Renoveerida Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumi hoone
 - Jätkata Haapsalu Gümnaasiumi renoveerimist
 - Renoveerida Haapsalu Linna Algkooli hoone
 - Jätkata Haapsalu Kunstikooli hoone remonti
 - Jätkata Haapsalu Muusikakooli hoone remonti
 - Jätkata Haapsalu Gümnaasiumi toimetulekuõppe klassiruumide parendamist
 - Projekteerida Haapsalu Üldgümnaasiumi hoone ringi põhikooliks
 - Heakorrastada kooliõued ja -tegevusväljakud

- Kaasajastada lasteaiahooned ja mänguväljakud
 - Jätkata Tõrukese lasteaiahoone renoveerimist-laiendamist ning muuta see kättesaadavaks ka liikumispuuetega lastele
 - Jätkata Vikerkaare lasteaiahoone renoveerimist
 - Jätkata Päikesejänku lasteaiahoone renoveerimist
 - Heakorrastada lasteaedade mänguväljakud
 - Rajada linna laste mänguväljakud Kastani ja Aiavilja-Potissepa piirkonda
- Renoveerida sportimisega seotud rajatise
 - Ehitada välja staadionikompleks koos uute palliplatsidega (kunstmurukattega jalgpalliväljak, naturaalmurukattega jalgpalliväljak, tenniseväljakud, võrkpalliväljak, puitpõrandaga korvpalliväljak)
 - Ehitada tennise sisehall
 - Ehitada kergejõustiku universaalhall
 - Renoveerida spordihoone
 - Renoveerida lasketiiru ruumid üldgümnaasiumi hoones
 - Jätkata Tuksi spordibaasi väljaehitamist
 - Toetada kvartalisestest palliplatside ja mänguväljakute väljaarendamist korteriühistute poolt
 - Toetada ekstreemspordi rajatiste väljaehitamist

Linna turismilinnana arendamine

- Tugevdada Haapsalu kui kuurordilinna kuvandit
 - Aidata kaasa väikesadamate arendamisele, rajada juurdepääsuteid
 - Ehitada paadisildu linlaste meresõidu harrastamiseks
 - Aidata kaasa turismi- ja meelelahutusobjektide arendamisele ja heakorrastamisele
 - Aidata kaasa väikesadamatesse viiva sissepääsukanali süvendamisele (TÄIENDATUD 28.11.2008 määrusega nr 71)
- Arendada Haapsalu kui turismilinna visuaalset identiteeti
 - Paigaldada linna omanäoline linnamööbel
 - Ehitada välja linna "väravad"
 - Paigaldada uued reklaamirajatised
 - Toetada turismiobjektide viitadega varustamist

Linna turvalisuse suurendamine

- Laiendada linnas videovalvet
- Parandada ja täiendada linna valgustust
- Varustada linnale kuuluvad hooned vajalike turvavahenditega
- Arendada kriisiabi

5.2.5. Kohaliku omavalitsuse organisatsioon

Linnavalitsuse haldussuutlikkuse tõstmine

- Optimeerida linnavalitsuse teenistujate struktuuri
- Tõhustada järelevalve- ja sisekontrollstruktuure
- Korraldada regulaarselt koolitusi

- Arendada töökeskkonda
 - Parandada kodanike teenindamise tingimusi linnavalitsuse administratiivhoones
 - Ehitada välja nõuetekohased arhiiviruumid

Avalike suhete arendamine kohaliku kogukonnaga ja laiema avalikkusega

- Muuta kohaliku kogukonnaga suhtlemine süsteemseks ja järjepidevaks
 - Kajastada pidevalt linnavalitsuse ja linnavolikogu tegevust kohalikus meedias
 - Korraldada regulaarselt infopäevi elanikkonnale ja erinevatele sihtgruppidele
- Parandada linnavalitsuse sisest informatsiooni vahetust
- Koordineerida ja arendada linna mainekujundust ja turundust
 - Töötada välja linna meediaplaan
 - Arendada partnerlust erinevate meediakanalitega

Avalike teenuste arendamine ja kvaliteedi parendamine

- Arendada e-teenuseid
- Arendada geoinfosüsteemi

6. ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA RAHASTAMINE

Haapsalu linna arengukava viib ellu Haapsalu Linnavalitsus. Arengukava rakendamisel jälgitakse selles esitatud eesmärkide ja tegevussuundade saavutamist.

Arengukava elluviimine kindlustatakse linnavalitsuse poolt alljärgnevalt:

- 1) arengukava realiseerimise plaanis ettenähtud tegevused on aluseks iga-aastastele valdkondade tööplaanide koostamisele;
- 2) tööplaanide täitmist analüüsitakse linnavalitsuse poolt kaks korda aastas ja vajadusel tehakse korrektiivid.

Arengukava realiseerimise plaan kuulub ülevaatamisele enne linnaeelarve koostamist, realiseerimise plaan on aluseks linna eelarve koostamisele.

Arengukava elluviimine kindlustatakse alljärgnevate rahaliste vahendite läbi:

- 1) kohaliku omavalitsuse eelarvelised vahendid
- 2) laenud
- 3) linnavara müügist saadavad vahendid
- 4) riiklikud toetused
- 5) EL 2007-2013 abiprogrammidest ja muudest programmidest taotletavad toetused

Linnale oluliste investeeringuobjektide rahastamise vajadust kajastab Haapsalu linna investeeringute kava 2009-2013. Enamus suuri investeeringuprojekte eeldab nende elluviimiseks finantseerimist üheaegselt erinevatest allikatest. Linna arengusse investeerimise võime sõltub ka juba teostatud investeeringutest ning selleks võetud laenude tagasimaksmiskohustuste ulatusest ja ajalisest jaotusest.

Haapsalu linna arengukava kohaselt planeeritakse lähiaastatel suuremahulisi investeeringuid hariduse, kultuuri, linnamajanduse ja keskkonna arendamise valdkonnas. Objektide loikes on lähiaastatel eelistatud haridusasutuste ja kultuurikeskuse renoveerimist, spordirajatiste korrastamist, ranna-alade arendamist

puhkealadeks, teede ja tänavate korrastamist ning linnale oluliste ja ettevõtlust soodustavate turismiobjektide arendamist.

7. SEIRE JA TAGASISIDE

Arengukava seire jaguneb kaheks: eesmärkide saavutamise ning realisatsiooniplaanis sisalduvate ja teostatud tegevuste hindamine. Eesmärkide täitmist võimaldavad hinnata valdkondlikele eesmärkidele seatud mõõdikud ja vastavad eesmärgi täitmise kriteeriumid, mis on Haapsalu linna arengukava lisa 3.

Teiseks ja sama oluliseks seire võimaluseks on arengukava realisatsiooniplaanist valdkondade (linnavalitsuse osakondade) tööplaanidesse ülekantud tegevuste elluviimise analüüs. Selleks eristatakse realisatsiooniplaanis vahetult strateegiliste eesmärkide täitmisele suunatud tegevusi ning linna üldist arengut võimaldavaid tegevusi. Lisaks saab eristada üksnes kohaliku omavalitsuse eelarvest rahastatavaid tegevusi ning mitmest erinevast finantseerimise allikast rahastatavaid koostööprojekte. Linnavalitsuse osakondade tööplaanide täitmisest tehakse kokkuvõtteid kaks korda aastas.